

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ta in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokoptov
ne vračamo. — Račun pri
pošt. hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-82.

Izhaja vsak ponedeljek,
srede in petek

Ljubljana, petek 4. marca 1938

Cena posamezni
številki din 150

Neizkoriščena bogastva

V Jugoslaviji je znanih okoli 30 ležišč bakrene rude, ki vsebuje do 27 odstotkov bakra. Izkoriščata pa se doslej samo dve ležišči. A že samo ti dve ležišči sta tako bogati, da je danes Jugoslavija v proizvodnji bakra na drugem mestu v Evropi. Imamo pa še celo vrsto drugih ležišč, ki se prav tako še malo izkoriščajo, se izkoriščajo skoraj le po tujih družbah in dostikrat še s posebnimi privilegiji, da je naš delež pri izkoriščanju tega bogastva še manjši in da se dostikrat reducira le na to, kar zaslužijo rudarji. Ta zaslužek pa navadno ni večji, kolikor je nujno potrebno, da imajo delavci vsaj silno skromno eksistenco. Mi naših zemeljskih bogastev izkoriščamo premalo in kolikor jih izkoriščamo, jih ne izkoriščamo tako, da bi imeli od tega res pravi dobiček.

Vseh vodnih sil ima Jugoslavija okoli 9.000.000 konjskih sil. Če pa upoštevamo le glavne neizkoriščene vodne sile, je teh 3.276.911 konjskih sil. V vseh banovinah pa izkoriščamo dosedaj vodnih sil samo za 175.895 konjskih sil. Tako majhen odstotek vodnih sil torej danes izkoriščamo, da bi bilo mnogo bolj pravilno, če bi rekli, da sploh še nismo začeli vodnih sil izkoriščati, kakor pa da navajamo, kje vse te konjske sile že pridobivamo. Tu moramo že skoraj pričeti orati ledino. Zato pa je tudi mnogogo prezgodaj, če bi hoteli nekateri tudi izkoriščanje vodnih sil monopolizirati. Kadar je še toliko polja neobdelanega, še ni mesta za prav nobeno monopolizacijo, taktično je edino pravilno, da se prepušči zasebni iniciativi čim širše polje dela. Bodimo veseli, če nam kdo postavlja in gradi elektrarne, ki se navsezadnje morajo tudi rentirati, če nočejo postati breme. Zato bi bilo zelo umestno, če bi se razni načrti, kako bi se vse vodne sile poddržavile, položili od akta, da se ne bi s temi načrti po nepotrebnem plašila zasebna iniciativa pred investicijami v električne centrale.

A tudi drugih svojih bogastev ne znamo izkoriščati, ker izvažamo skoraj le surovine namesto izdelkov. Ker imamo zelo veliko živine, bi morala biti tudi naša usnjarska industrija zelo dobro razvita. V resnici imamo tudi toliko usnjaren — in med njimi mnoge, ki uživajo svetovni sloves — da morejo te kriti vso domačo potrebo. Zal pa morejo izkoristiti le polovico svoje kapacitete, ker jim konkurirajo tuje tovarne s kožo naše živine. Z izvozom žive živine gredo v tujino tudi naše kože in večinoma najboljše kože. Iz tujine je potem prihajala k nam predelana koža, da so naše usnjarske bile ob zaslužek. Tako smo l. 1935. izvozili ustrojene kože in krzen ter usnjenih izdelkov za 5,87 milijona din, uvozili pa za 45,2 milijona din, l. 1936. pa je izvoz, čeprav po teži manjši ko izvoz, bil po vrednosti večji za nad 40 milijonov din. Stara stvar je, da moramo izvažati v tuje države po količini tudi po desetkrat toliko blaga, da moremo plačati blago, ki ga uvažamo.

Vse to dokazuje, da našega bogastva še ne znamo izkoriščati in zato ostajamo siromašna dežela, pa če prav naši ljudje delajo in žive kar najbolj skromno življenje. Teh neizkoriščenih bogastev je

toliko, da smo kar veseli, če se najde tujec za njih izkoriščanje. Je v nekem pogledu sicer res, da je bolje, če izkorišča vsaj eden, ko nihče, vendar pa je še bolj res, da bi morali vsaj pričeti misliti na to, da bi začeli sami izkoriščati svoja bogastva. Vsi milijoni, ki leže mrtvi po državnih denarnih zavodih in tudi po naših zasebnih, kažejo, da imamo tudi sredstva za izkoriščanje bogastev. Samo delati bi bilo treba začeti v tej smeri in uspehi ne bi izostali. Če dajemo tujemu kapitalu velikanske privilegije za izkoriščanje naših indu-

strijskih bogastev, zakaj ne bi dali vsaj enakih privilegijev tudi domačemu kapitalu?

A tudi s pametno obrestno politiko bi mogli pospeševati investicijsko delavnost zasebnega kapitala. Z znižanjem obrestne mere bi mogli doseči, da bi se v industrije investirani kapital bolje obrestoval in bi zato bile te investicije bolj privlačne.

Pogoji za investicijsko delavnost zasebnega kapitala se morajo zboljšati in potem se bo ta delavnost kar sama od sebe povečala. Ni treba delati nobenih posebnih

načrtov, še manj pa izdajati novih predpisov, ker bi se z njimi še investicijska delavnost birokratizirala in s tem obrezuspešila. Zadošči je, da se splošni pogoji za investicije zboljšajo in potem bodo poskrbeli naši podjetni ljudje, da se bodo naša bogastva v večji meri izkoriščala. Da bi pa ljudje tvegali denar in delo le zato, da bi čim več zaslužili njih nepovabljeni kompanjon, pa res ni pričakovati. In ostali bomo revna dežela, ki zalaga s svojimi proizvodi vse mogoče dežele, ki pa za sebe ne zna dvigniti teh bogastev.

Število obratov zopet raste Gibanje obratov v IV. četrtletju 1937.

Zbornični urad je sestavil statistične podatke za zadnje četrtletje preteklega leta, po katerem je znašalo število prirastkov novih obratov oz. ustavitve obstoječih obratov, kakor sledi:

Panoga	Pri- jav	Od- jav	Pri- stek
Industrija	5	1	+ 4
Obrt	282	243	+ 39
Trgovina	223	191	+ 32
Gostinski obrti	102	65	+ 37

Prirastek se je torej gibal v okviru normalnega razvoja in ne kaže posebne konjunkturo. V skupini industrije beležimo po eno prijavo industrijskega obrata kamnoloma, izdelovanja opeke, stolov, eno elektrarno in eno tkalnico.

V skupini trgovskih obratov opažamo porast pri trgovini z lesom za 10 obratov, pri trgovinah z mešanim blagom pa 25 obratov, dočim je število sejmarjev nazadovalo za šest, izvoščkov pa za pet obratov. Podrobnosti so razvidne iz naslednje tabele:

Izpremembe v stanju trgovskih in pomožnih obratov v IV. četrtletju 1937.

Trgovina s	Pri- jave	Od- jave
konji	1	1
živino	8	9
prašiči	—	2
polži	—	1
motornimi vozili	2	1
kolesi (bicikli)	—	1
stroji	1	—
radioaparati	4	1
elektrotehn. predmeti	1	1
zlatino in srebrnino	3	1
lesom	20	10
kurivom	3	—
manufakturnim blagom	6	6
modnim blagom	1	1
konfekcijo	1	2
klobuki	—	1
usnjem	2	3
čevlji	1	1
deželni pridelki	8	10
cveticami	1	—
živili	11	13
mlekom in mlečnimi izd.	6	1
sadjem	—	5
delikatesami	1	3
mesnimi izdelki	—	1
perutnino	6	11
špecerijskim blagom	—	1
mešanim blagom	75	50
Branjarije	19	13
Kramarije	—	1
Trgovina z galant. blagom	4	3
Trgovina s papirjem in pis. potrebščinami	—	1
Knjižarna	—	1
Trgovina z antikvitetami	1	—
s pisalnimi stroji	1	1
z vrvarskimi izd.	1	—
s stavbnim materialom	2	—

Trgovina z vinom	Pri- jave	Od- jave
" s pivom v zaprtih steklenicah	1	3
" z bencinom potom črpalke	—	1
Agenture in kom. trgovine	1	—
Starinarji	3	4
Sejmarji	2	2
Javne tehnične	—	6
Pisarne za nepremičnine	1	1
Prevažanje oseb z motornimi vozili	1	—
Prevažanje tovorov z motornimi vozili	2	—
Avtotaksi	8	2
Izvoščki	4	5
Prevozniki s konji	—	5
Kinematografi	4	4
Razno	1	—
	5	1
	223	191

Tudi v skupini gostinskih obratov je največji prirast podeželskih krčem, dočim je pri hotelih stanje stacionarno, pri restavracijah pa celo nazadovalo za dva obrata. Porazdelitev na posamezne vrste je razvidna iz naslednjega pregleda:

	Pri- jave	Od- jave
hoteli	2	2
restavracije	1	3
gostilne	50	42
gostilne brezalkoholne	—	1
kavarne	1	1
penzionari	2	—
bifeji	9	2
ljudske kuhinje	3	2
krčme	34	9
točilnice alkoholnih pijač	—	3
	102	65

Obrti

V skupini rokodelskih in prostih obrtov opažamo večji napredek pri mizarjih, briveh, pekkih, mesarjih in krojačih, dočim je nazadovalo število kovačev, kolarjev, sodarjev, usnjarjev, šivilj, čevljarjev, mlinov in izposojevalnic mlatilnic.

Interesantno sliko nudi krajevna porazdelitev prijav in odjav po srezih. Dočim je na primer v kranjskem in radovljiskem srezu ter v Ljubljani število prijav in odjav skoraj uravnovešeno, je v Kočevju število odjav še enkrat tako veliko kot število prijav. Znatnejši napredek nad vsemi drugimi srezmi beleži Maribor-desni breg, kateremu sledi ljubljanska okolica.

Tako je bilo več prijavljenih ko odjavljenih trgovinskih obratov v Ljubljani 23, Celju-okolici 4, Dravogradu 5, Kamniku 1, Slov. Konjicah 1, Litiji 2, Ljutomeru 1, Logatcu 3, Mariboru-desni breg 13, Mariboru-levi breg 7, Radovljici 2,

Slovenjem Gradcu 3 in Škofji Loki 1.

Več odjavljenih trgovinskih obratov ko prijavljenih pa je bilo: v Brežicah 3, Celje-mesto 2, Črnomlju 3, Kočevju 6, Krškem 2, Laškem 3, Lendavi 4, ljubljanski okolici 1, Maribor-mesto 5 (25 prijav, 30 odjav), Murski Soboti 1, Novem mestu 3 in Ptujju-okolici 1.

Rokodelskih obratov je bilo največ prijavljenih v ljubljanski okolici (45 prijav, 13 odjav), v Mariboru desni breg (34 prijav, 11 odjav), Ljubljani-mestu (26, 24).

Gostinskih obratov je bilo največ prijavljenih v Ljubljani-mestu (10 prijav, 2 odjavi) in Mariboru, desni breg (12 prijav, 9 odjav).

S to statistiko je zaključena tudi obremen celotna lanskega statistika, ki kaže skupno sledeč obseg gibanja obrtov:

Panoga	Prijav	Odjav
Industrija	13	18
Obrt	1070	873
Trgovina	832	678
Gostinstvo	355	212

Alojziji Vodnik — 70letnik

Sredi uspešnega gospodarskega dela in pri najboljšem zdravju je praznoval včeraj svojo sedemdesetletnico — Alojziji Vodnik. V našem gospodarskem življenju zavzema že celo vrsto let jubilat tako odlično mesto, da slovenska gospodarska javnost njegovega zasluznega jubileja pač ne more prezreti. V naši industriji in v našem denarništvo se je jubilat uveljavil s tako uspešnim delom, da že samo ime Vodnik pomeni, da je podjetje, ki je pod njegovim vodstvom, res v dobrih rokah. To je zlasti dokazal kot predsednik Ljubljanske kreditne banke, ko je prevzel svoje odgovorno mesto v zelo težkih časih, a dosegel, da je to naše staro podjetje bilo med prvimi, ki je premagalo težke posledice krize in ki si je znalo v najkrajšem času zopet pridobiti staro zaupanje.

Alojziji Vodnik je bil rojen leta 1868. v Podutiku iz znane kamnoseške družine. Komaj 20 let star je moral po očetovi smrti prevzeti podjetje, da praznuje letos tudi 50letnico, odkar z največjim uspehom vodi svoje podjetje. V kratkem času je dvignil svoje podjetje v eno najbolj uglednih podjetij ne le v Sloveniji, temveč tudi daleč izven mej Slovenije. Tako je pred vojno sodeloval pri mnogih velikih stavbah na Dunaju, po obratu pa v Zagrebu in v Beogradu ter povsod s svojim solidnim

Združenje trgovcev za mesto Maribor

ima redno skupščino združenja v nedeljo, dne 6. marca 1938 ob 9. uri predpoldne v dvorani Združenja trgovcev, Jurčičeva ul. 8/I.

- Dnevni red:
1. Otvoritev skupščine in poročilo predsednika.
 2. Poslovno poročilo tajnika za l. 1937.
 3. Blagajniško poročilo za l. 1937.
 4. Poročilo nadzornega odbora.
 5. Sklepanje o proračunu za leto 1938.
 6. Predlogi uprave.
 7. Predlogi članov gl. čl. 17 pravil.
 8. Sprememba pravil.
 9. Slučajnosti.

Ker se zapisnik zadnje skupščine radi obsežnosti na zborovanju samem ne more čitati, je isti vsem članom v pisarni Združenja na razpolago v svrhu vpogleda.

V primeru, da ta za 9. uro sklicana skupščina radi premalega števila udeležencev ne bi bila sklepna, bo v smislu čl. 16. pravil eno uro pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom druga skupščina, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočnih članov.

Za upravo Združenja
Predsednik:
Miloš Oset s. r.

V celoti potrjujejo te številke, da je dravska banovina z obrati navedenih strok zasičena in da gre snovanje novih obratov na račun obsega in prometa obstoječih obratov, katerim se število odjemalcev, kakor tudi poslovno območje čimdalje tembolj zmanjšuje.

delom povečal renome slovenske solidnosti. Posebno intenzivno pa je bilo seveda njegovo delo v Sloveniji, kjer pričajo o njegovem delu mnogi spomeniki, oltarji ter druga lepa kamnoseška dela.

Kakor je uvodoma omenjeno, pa se jubilat ni omejeval le na svoje podjetje, temveč je z njemu lastno preudarnostjo, temeljitostjo in odločnostjo posegel tudi v naše gospodarsko življenje. Zlasti razvoju slovenskega denarništva je posvetil mnogo svojih sil ter si tu pridobil trajnih zaslug. Posebno vidno je bilo njegovo delo pri Ljubljanski kreditni banki, katere predsednik je že celo vrsto let, v njeni upravi pa je že nad 30 let. Alojziji Vodnik je tudi predsednik Združenih papirnic Vevče, Gorice in Medvode, član upravnega sveta zavarovalnice »Slavije« ter mnogih drugih upravnih svetov. Pri tem pa je vedno aktiven član, ki se podjetju v resnici posveti.

Mnogo je storil tudi za razvoj obrtniških strokovnih organizacij, ki jih je vedno vneto zagovarjal. Sam odličen delavec je tudi vedno cenil delo drugih in njegovi nameščenci so imeli vsi priliko to lepo njegovo lastnost tudi spoznati.

Slika Alojzija Vodnika pa ne bi bila popolna, če ne bi omenili tudi njegove ljubezni do umetnosti. Njegov poklic je prinesel s seboj, da se je ta ljubezen zlasti poka-

zala do upodabljače umetnosti. In tako ga šteje Narodna galerija med svoje velike dobrotnike. Slovenci, ki smo na mecenih tako revni, smo tem bolj veseli, kadar dobi katera naših kulturnih ustanov svojega mecena.

Alojzij Vodnik je eden najodličnejših reprezentantov našega gospodarskega življenja in zato je njegov jubilej tudi jubilej našega gospodarstva.

Ko izrekamo Alojziju Vodniku svoje najiskrenejše čestitke, želimo iz vsega srca, da bi bilo ohranjeno njegovo delo našemu gospodarstvu še mnogo let in prav tako pa tudi našim kulturnim organizacijam.

Se mnogo srečnih in uspešnih let!

† Miha Čop

Po daljši bolezni je umrl na Jesenicah upravnik carinarnice Miha Čop.

Prvič je zvedela širša slovenska javnost o njem, ko so listi poročali, da sta se prijavila leta 1912. v črnogorsko vojsko kot dobrovoljca slovenska visokošolca Blaž Lipar in Miha Čop, oba sošolca iz kranjske gimnazije. Udeležila sta se bojev pod Tarabošem, se nato vrnila v Ljubljano in dobila seveda na policiji tudi pošteno črno piko, da sta bila za časa vojne stalno pod njenim posebnim varstvom. Toda za to sta se zelo malo zmenila in naprej zvesto delala za svoje nacionalne ideale.

Miha Čop je bil tipičen gorenjski fant. Močan in pogumen, ponosen in če treba tudi trmoglav, ki ni nikdar odnehal, ki pa je imel pri tem zlato srce in bil dober ter mehak v svojem srcu kakor vsi pravi Gorenjci. Kot tovariš je bil zvest do skrajnosti, kot borec neodjenljiv, pri tem pa ni nikdar silil v ospredje in ni iskal ne časti ne slave. Bil je zlata duša, kakor malo takšnih. Ni čuda, da ga je vzljubil tudi Ivan Cankar ter mu nadel časten pridevek pravega slovenskega fanta.

Ljubil je svoje gorenjske planine, ljubil je slovensko pesem, ljubil svoj narod in se ves posvetil njemu. A posvetil se mu je kot borec, ki je bil v boju v prvih vrstah, po boju pa se umaknil v ozadje, prepustiljoč skrb za lavorike drugim.

In baš zato smatramo za svojo dolžnost, da tudi v našem listu povesitvimo njegovemu spominu nekaj iskrenih besedi, saj jih je več kot zaslužil.

Večna slava spominu Mihe Čopa! Naše sožalje težko prizadeti rodini!

50letnica zaslužnega združenja

Združenje urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani ima danes ob pol 8 zvečer (ne ob osmih) v sejni dvorani Združenja trgovcev v Ljubljani svojo 50. redno letno skupščino.

O poteku skupščine bomo objavili obširnejše poročilo prihodnjč.

Zaslužnemu združenju k njegovemu polstoletnemu jubileju naše iskrene čestitke!

Nova železniška tarifa za prevoz blaga

Dodatno k svojemu poročilu o zasedanju tarifnega odbora navajamo še naslednje vesti.

Nova tarifa bo stopila v veljavo 1. ali 15. maja.

Znižana je tarifa za kosovno blago ter za vse blago, ki se danes tarifira po najvišjih razredih, nadalje za blago na kratkih in dolgih relacijah čez 500 km. Znižana je voznina za pivo, kamne, pesek, za izvoz kačkavalja. Znižana je tudi prevoznina za moko, žito in koruzo na razdaljah do 75 km in nad 300 km, dožim je za razdalje 75 do 300 km neznatno povišana.

Zelo je znižana prevoznina za konje, živino in perutnino na vse razdalje.

Za izvoz lesa je prevoznina nekoliko zvišana. Spremenjene pa so postavke za nekatere razrede. Za prevoz premoga na srednje daljave je tarifa zvišana za največ 50 din za 10-tonski vagon.

Pristaniške tarife so sedaj cenejše od lokalnih. Sedaj je napetost pri cenah razredih večja, kakor je bila prej.

Izvoz svinj zaradi domačih visokih cen nerentabilen

Na domačih trgih so cene za svinje še nadalje čvrste in dosega

9'50 din za kg. Zaradi tako visokih cen ni več izvoz svinj rentabilen. Izvoznik bi izgubil pri tej ceni pri izvozu v Avstrijo okoli 8000 din, pri izvozu v Češkoslovaško pa približno 4500 din pri vagonu. Zaradi tega se tudi več ne izkoriščajo kontingenti za Avstrijo. Za dunajski trg dne 1. marca bi se moralo izvoziti 2000 svinj, izvozili pa smo jih samo 905. Prav tako je tudi padel izvoz svinj na Češkoslovaško. Tudi v Nemčijo ni izvoz prašičev več rentabilen. Vse polno kupčij je bilo že odpovedanih. Tedensko se izvozi samo še 10 do 15 vagonov svinj.

Meje nemške lesne avtarkije

Po poročilih nemških uradov bo mogla Nemčija sedaj že sama popolnoma kriti svojo potrebo na jamskem lesu. Z omejitvijo potrošnje drv pa je mogla Nemčija tudi omejiti uvoz lesa za papir in celulozo. Še vedno pa je Nemčija navezana, da uvozi za 10 milijonov kub. metrov. Ker je skoraj čisto nemogoče, da bi Nemčija zvišala sečno in še bolj omejila porabo drv, zlasti še, ker potrebuje industrija vedno več lesa, se tudi uvoz lesa iz drugih držav ne bo zmanjšal.

Problem malega trgovca na vasi

Vsi so zaščiteni — le trgovec je brez zaščite

Od podeželskega trgovca smo prejeli dopis, ki jasno kaže, v kako obupnem položaju je danes marsikateri podeželski trgovec, ker ne more dobiti svojih terjatev od kmeta, od njega pa vsi zahtevajo, da poravnava vse svoje račune v celoti in še z obrestmi od obresti vred. Pa prepustimo rajše besedo našemu podeželskemu dopisniku, ki piše:

»Malih trgovcev na vasi in v mestih je gotovo 90 odstotkov. Tudi sam spadam med nje in tako moram tudi jaz konstatirati, da se za usodo malega trgovca nihče prav ne briga, da je prepričan svoji usodi. 19 let že vodim trgovino na deželi, skušil sem v tem času mnogo, tudi bral mnogo, nisem pa še doživel, da bi se kdo res potegnil za nas male trgovce. Nihče se na nas ne ozira.

To smo zlasti občutili, ko je prišla zaščita. Velike banke in majhni denarni zavodi so dobili zaščito, kmetovalci in tudi takšni, ki samo pravijo, da so kmetovalci, so dobili zaščito, le trgovec je ostal brez zaščite. Pri tem pa se zahteva tudi od malega trgovca na deželi vedno več in več! Clovek res že ne more najti izraza, da bi to pošteno označil in opisal »pravice«, ki jih ima mali trgovec. Brez moči mora trgovce gledati, kako mu propadajo terjatve, kako mu rastejo dolгови, ker ne more dobiti plačanega svojega blaga. Sam ga pa mora plačati.

Zato je res že zadnja ura, da se reši tudi vprašanje razdelitve trgovca, zlasti pa malega trgovca.

Kako naj vendar plača trgovec svoje račune, če pa od kmeta nič ne dobi. Jaz imam n. pr. pri kmetih terjatev za 45.000 din in vesel bi bil, če bi dobil plačano ne polovico, ampak vsaj četrtino. Pa niti toliko ne morem dobiti. Eni kmetje-dolžniki so v teh dolgih letih krize pomrli, drugi so propadli, tretji pa sploh nočejo nič plačati. Preden bi prišel do tega, da bi izterjal to, kar mi gre, bi zapravil več, kakor mi kmetje dolgujejo in bil bi ob ves svoj denar, dobil pa ne bi nič. Pri meni je stvar še zlasti huda, ker mi dolgujejo večinoma kmetje iz savske banovine iz okraja Samobor in iz jastrebarskega okraja.

Jaz sam pa dolgujem neki tvrdki din 19.380.—. Seveda je ta dolg že star in ponujal sem tvrdki že večkrat, da plačam vse odprte račune in vrhu tega, ker me je že dolgo let čakala, še na račun dolžnih obresti 10.000 din. Pa tvrdka o tem noče nič slišati, pa čeprav sem ji pojasnil, da sem tudi sam veliko izgubil in da ne morem dobiti nazaj niti ene četrtine svoje glavnice, toda tvrdka ni popustila in zahteva plačilo vseh odprtih računov in obresti v polni višini. Da so danes že obresti z obrestmi od obresti večje od same glavnice, ni treba še pripominjati.

Po pravici Vam povem: Če bi danes prišla uredba, da kmet trgovcu nič ne plača, da se brišejo

vsi kmetijski dolгови trgovcu, da torej trgovec od kmeta ne sme nič terjati, da pa mora trgovec svojemu upniku plačati kljub temu ves dolg brez vsakega popusta, toda brez obresti, torej samo dejanski dolg, bi takšno uredbu kar z veseljem pozdravil.

Kakor pa so stvari danes, izgubim tudi ves svoj kapital, ker ne morem od kmeta nič izterjati, jaz pa moram plačati svojemu upniku ne le do zadnje pare ves dolg, temveč še visoke obresti po vrhu. Ali ni to strašna krivica za malega trgovca? In ali ni res čudno, da se prav nihče za to strašno krivico ne meni? Kaj za malega trgovca res ni nobene pravice?

Tuji izkoriščajo našo gostoljubnost

Tuji so povsod dobrodošli, ker prinašajo denar v deželo. To so predvsem turisti, ki obiskujejo za čas sezone naše letoviške kraje. Vmes pa prihajajo tudi takšni, ki zlorabljajo našo gostoljubnost. Navedemo samo en konkreten primer. V nekem kraju v Posavju se je naselila neka Nemka, češkoslovaška državljanka. Najela je stanovanje v gostilni in se tam tudi preživljala. »Od dolgega časa« je začela izdelovati z zlatom vezene znake za železničarje. V ta namen je načela naročati potrebni material iz Avstrije.

Dotična tvrdka ima pri nas same solidne odjemalce in ni pomišljala, da ji ne bi poslala naročenega materiala. Potem je najela nekega drugega človeka, da je za njo naročil material in ji ga je kot tužki z veliko uslužnostjo izročil. Nato je pridobila še nekega občinskega uslužbenca, da ji je napravil uslugo in ji prepisal naročilo v

svojem imenu. Tvrdka pa ni dobila nobenega plačila. Zato se je obrnila na tvrdko, s katero je že več let v poslovnih stikih in vprašala po tistih osebah, ki so naročale pri njej material. Poizvedbe so dognale, da so vsi nasedli nesramni sleparki, ki je medtem pobegnili v Zagreb, opeharila še tam nekaj ljudi, potem pa, ko so ji postala tla tudi tam prevročna, na Češko. Tam ima ta poštenjakinja celo lepo vilo. S svojim nečudnim poslom je napravila pri nas veliko škodo in osumila naše ljudi pri inozemski tvrdki, da so nepošteni. Sedaj je izročena vsa zadeva oblastem, da ukrenejo vse potrebno, da se pokliče sleparka na odgovor. To naj bo pa tudi v opomin našim oblastem, da je treba tujem posvetili vso pozornost, da nas ne bodo izkoriščali in nam delali poleg materialne škode še sramoto.

Konkurzi in prisilne poravnave

Konkurz o premoženju Prve notranjske uvozne in izvozne zadruge v Cerkljici se odpravlja, ker so pritrtili vsi upniki.

Nadalje se odpravlja konkurz o premoženju trgovca Alojza Kostanjeveca v Pluju, ker je bila razdeljena vsa masa.

Poravnalno postopanje je uvedeno o premoženju Martina Časla, avtoprevoznika v Gornjem gradu. Poravnalni sodnik dr. Novak, poravnalni upravnik dr. Mejak. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Gornjem gradu dne 6. aprila ob 9., rok za oglasitev do 1. aprila.

Odobruje se prisilna poravnava, ki jo je sklenil trgovec Jakob Zajc v Črnomlju s svojimi upniki, katerim plača 52% v 10 enakih zaporednih mesečnih obrokih, od katerih zapade prvi 60 dni po pravomočnosti poravnave. Kot poroka jamčita Janez Zajc, posestnik v

Loki, in Karl Rožič, posestnik v Loki.

Tečajji so se opomogli

Ves pretekli teden je vladala na vseh velikih svetovnih borzah čvrsta tendenca, da so se tečajji povsod okrepili, kakor je razvidno iz naslednje tabele:

Konec 1927	31. XII.	19. II.	26. II.
= 100%	1937	1938	1938
London	69'1	63'9	64'9
Pariz	51'3	49'9	50'8
Berlin	46'7	47'4	47'6
Milan	130'8	134'6	135'6
Dunaj	56'6	54'2	54'6
Praga	85'8	82'4	83'5
Curih	62'7	62'4	63'7
Bruselj	44'9	40'2	41'9
Amsterdam	60'9	61'0	63'1
Stockholm	26'9	26'8	26'9
New York	71'0	75'3	77'5

Na podlagi tečajev na teh 11 velikih borzah izračunani mednarodni borzni indeksi se je v preteklem tednu dvignil od 63'5 na 64'6%, ni pa še dosegel višine pred 4 tedni, ko je znašal 65'7%.

Politične vesti

Ministrski predsednik dr. Stojadinović je prispel v Sofijo z ekspresom v družbi ministrskega predsednika Kjusteivanova. Po svojem prihodu v Sofijo je izjavil novinarjem, da se je med potovanjem mogel pogovoriti s Kjusteivanovim o vseh mednarodnih političnih vprašanjih. Prosil je tudi Kjusteivanova, da sedanji sestanek ne smatra za obisk, ker bo v kratkem prišel v Sofijo na obisk. Na koncu svoje izjave se je dr. Stojadinović zahvalil bolgarskim časnikiarjem za njih iskreno sodelovanje pri bolgarsko-jugoslovanskem zblizanju.

Metaksas in Ruždi Aras sta podpisala dodatno pogodbo h grško-turški zvezni pogodbi. Nova pogodba ima 5 členov, od katerih so zlasti važni prvi trije. V teh členih se obe državi zavezujeta, da bosta v primeru nepovzročene napada na eno pogodbenih držav, ohranile svojo nevtralnost ter jo branile tudi z orožjem. Prehoda drugih armad čez svoje ozemlje ne bosta dopustile. Če se vojna ne bi mogla preprečiti, se bosta skušale sporazumeti glede najboljšje rešitve. Na svojem ozemlju ne bosta trpele nobene organizacije, ki bi bila naperjena proti varnosti ali notranjemu redu druge države.

Angleška vlada je objavila belo knjigo o obsegu svojega oboroževanja. Še letos bo izdala za oboroževanje nič manj kot 343 milijonov funtov. V petih letih, t. j. od 1937 do 1941 vključno bo izdala pol drugo milijardo funtov za oboroževanje, kar znaša v našem denarju okoli 360 milijard din. Samo za letalstvo bo izdala Anglija 111 milijonov funtov.

Angleško-italijanska pogajanja se začne v ponedeljek. Angleški veleposlanik v Rimu lord Seeth je že dobil podrobna navodila. Vse kaže, da Chamberlain vendarle ne bo tako popustljiv, kakor se je prvotno mislilo.

54 protestnih shodov je bilo preteklo nedeljo v Angliji proti politiki ministrskega predsednika Chamberlaina.

Znani španski general Quipe de Llano je izjavil, da bo Velika Britanija kmalu prisiljena, da zopet pusti Gibraltar, ki mora postati zopet španski. Ta izjava je napravila v Angliji silen vtis in ves britanski tisk komentira v uvodnikih to izjavo.

Avstrijska vlada je prepovedala nemške dneve, ki so jih namerali prirediti narodni socialisti po vseh večjih mestih Avstrije in ki naj bi imeli samo ta namen, da bi manifestirali nemško nacionalno skupnost. Ker pa je bila dunajska vlada prepričana, da bi narodni socialisti zlorabili nemške dneve le v svojo strankarsko propagando, je te dneve prepovedala.

Japonska ofenziva v pokrajini Sansi se je posredila ter so se moral Kitajci umakniti, da je sedaj vsa pokrajina v rokah Japoncev.

Vesti o japonski zmagi v pokrajini Sansi so zelo pretirane, kakor se je sedaj izkazalo. Zaradi močnega odpora kitajskih čet je namreč japonska ofenziva ob Rumenih reki čisto zastala. Tudi na drugih frontah so dosegle kitajske čete znatne uspehe.

Ker je položaj Japonske zaradi velikih finančnih žrtev vedno težji, nameravajo na Japonskem proglasiti diktaturo. Princ Konoye skuša potolažiti javnost, ki je proti diktaturi, s tem, da izjavlja, da se fašizem ne bo uvedel na Japonskem.

Moskovski proces proti Buharinu, Rikovu in tovarišem se je začel in bo ves proces posnet tudi na gramofonske plošče. Predsednik sodišča je Ulrih, obtožnico zastopa prvi drž. tožilec Višinski, ki je že sodeloval v drugih podobnih procesih. K razpravi so bili pripušteni samo zastopniki diplomatskega zbora, časnikarji in delegati moskovskih tovarn. Obtožnica dolži vseh 21 obtožencev, da so trockisti, vohuni in morilec Kirova. Gorkega in drugih sovjetskih voditeljev ter zahteva za vse smrtno kazen. Buharin, Rikov in Jagoda so izjavili, da se smatrajo za krive, odločno pa je protestiral Krestinski, ki je glasno kričal, da je nedolžen. Ko ga je Ulrih opozoril, da je preiskovalnemu sodniku svojo krivdo priznal, je Krestinski še nadalje kričal, da je nedolžen.

Tudi Papanin, slavni ruski polarni raziskovalec, ki se je komaj rešil smrti na ledeni plošči, zahteva smrtno kazen za Buharina, Rikova in tovariše. Zaradi naslednjih treh stvari bo Kitajska končno vendarle zmaga, la, je izjavil maršal Cangkajšek: 1. kitajski bankovci so kriti z zlatom, 2. zaradi neizčrpane sile kitajskega prebivalstva ter vedno večje zavesti kitajskega prebivalstva, da se mora z vsemi silami upreti japonskemu zavojevanju.

Občni zbor ljubljanskega okoliškega združenja

V petek, dne 25. februarja je bil ob 9. dop. v Trgovskem domu občni zbor Združenja trgovcev za ljubljansko okolico. Udeležba je bila primerna, občni zbor sam pa je potekal v vzorni enodušnosti in je bil harmoničen. Občni zbor je vodil lepi harmoniji. Občni zbor je vodil predsednik Logar, ki je ugotovil, da je bil občni zbor pravilno sklican in da je sklepčen.

Za zapisnikarja je imenoval tajnika Šmuca, za overovatelja zapisnika pa gg. Majarona in Ogrina. Nato je pozdravil zastopnika Zbornice za TOI, predsednika trgovskega odseka Albina Smrkolja ter tajnika dr. Plessa, predsednika Zveze trg. združenj Staneta Vidmarja in podpredsednika ljubljanskega združenja Romana Goloba ter zastopnike tiska. Nato je takoj podal svoje poročilo.

Poročilo predsednika Logaria

Iz njegovega poročila posnemamo: Ze leta 1936 sem na tem mestu ugotovil, da živi ljubljanska okolica pretežno od lesne trgovine, ki so jo zlasti sankcije popolnoma ubile. Obupani smo zato bili, ko smo gledali, kako se ustavlja en lesni obrat za drugim. V tej dvorani, na velikem zborovanju lesnih interesentov, katerega se je udeležilo tudi več aktivnih ministrov, smo opozorili na silno gorje, ki je zadelo lesno trgovino in industrijo in na vse posledice, ki so izvirale iz tega.

Led je bil prebit! Odgovorni činitelji so slišali obupen klic po nujni rešitvi vprašanja lesnega izvoza in po več letih hudih gospodarskih udarcev se je začelo stanje polagoma boljati. Cene lesu so se dvignile, sekire zopet pojejo svojo staro pesem, vozniki natovarjajo in raztovarjajo. V tej borbi nas je Zbornica za TOI krepko podpirala, enako pa tudi Zveza trgovskih združenj.

Druga važna pridobitev ljubljanske okolice je **tlakovanje državne ste iz Ljubljane v Kranj**. Koliko časa in truda ter dokazovanja je bilo treba, preden se je to doseglo. Če ne bi bilo tega pretiranega centralizma, v katerem živimo, bi imeli naše ceste že zdavnaj v redu. Tako pa gre vse počasi, silno počasi in niti po 20 letih ne moremo pokazati tujcu vsaj nekaj dobrih cest.

Tretja važna pridobitev ljubljanske okolice je **avtomatska telefonska centrala v Št. Vidu**. Tudi za to smo se morali leta in leta boriti, preden smo jo dobili. Prizadevali se bomo, da dobi vsa ljubljanska okolica boljše zveze. Ljubljanska okolica postaja baš v zadnjih letih živalna v pogledu lesne industrije, dalje vidimo, da posejajo naše kraje mnogi letoviščarji in številni turisti tako predvsem kraje Polhov Gradec, Medvode, Borovnico, Rakitno itd.

Tudi letos moram izreči pristrčno zahvalo našemu članu uprave tovaršani Lojzetu Ambrožiču, ki je kot član cestnega odbora za Ljubljano in okolico izredno marljiv in pošten.

Na vseh svojih letnih zborovanjih omenjamo tudi vprašanje pretiranega centralizma. Tudi v bodoče bo podpiralo naše združenje vsako akcijo proti centralizmu in za širšo samoupravno oblast.

Kar se tiče davkov moramo tudi ugotoviti, da je obremenitev za malega podeželskega trgovca še vedno prav občutna. Davčni odbori so preteklo leto storili svojo dolžnost. Izrekam toplo zahvalo za požrtvovalno delo v davčnem odboru gg. Joško Majarona, Petru Habiču, Ivanu Rantu. Ko bodo pri letošnjem zasedanju zopet obravnavali ocene za leto 1938., odnosno 1937., naj zlasti opozarjajo na škodo, ki jo ima mali podeželski trgovec zaradi delovanja konzumov, krošnjarstva, prodaje moke in koruze po občinah itd.

Ker je finančni minister izjavil, da se davki ne bodo zvišali, upamo, da bo pri tem tudi ostalo. Bomo se kakor vselej, kadar obravnavamo to vprašanje, da ne bodo kaka posebna zaupna navodila davčnim uradom obšla to izjavo finančnega ministra.

Nabavljalne zadrage in konzumi

so kljub novemu združnemu zakonu z znanimi privilegiji še vedno ostri konkurenti malega trgovca, zato zahtevamo, da se davčna dolžnost raztegne na vse te z druge.

Dobili smo nov trgovinski zakon, ki bo stopil v veljavo z novim dodatnim zakonom. Pri tej priliki smatram za potrebno izreči gen. tajniku Zbornice in nar. poslancu g. Mohoriču toplo zahvalo, ker je dosegel več bistvenih sprememb v korist trgovstva.

Za »Trgovski list«

Na srcu imam naše stanovsko glasilo »Trgovski list«. — O tem vprašanju ne bomo odnehali razpravljati na naših zborovanjih toliko časa, dokler ne bo imel vsak naš trgovec ta naš edini stanovski list doma in ga prebiral, kakor vse ostale liste.

Vsi moramo sodelovati in pomagati z dejanji in besedami. »Trgovski list« zagovarja naše interese z vso odločnostjo. »Trgovski list« vodi tudi ostro borbo proti privilegijem konzumov in proti krošnjarstvu ter kartelom, ki uničujejo malega in srednjega trgovca, pobija birokratizem in pretirano davčno prakso, odločno nastopa proti pretiranemu centralizmu in odklanja z vsem poudarkom prodiranje tujega velekapitala.

Vprašam vas, dragi tovariši, kdo bi pisal o vseh teh vprašanjih in zastopal naše ogrožene interese.

poročilo tajnika Šmuca.

iz katerega posnemamo:

Število članstva je do leta 1931. stalno naraščalo ter se dvignilo od 776 v letu 1927. na 847 v letu 1931. Nato pa je začelo padati ter znašalo leta 1935. samo še 717, po ustvaritvi velike Ljubljane pa le 473 in lani je padlo na 446. V našem združenju so sedaj ostale večinoma samo kmetske občine in zato ni pričakovati, da bi se to število vidno zvišalo, zlasti še, ker je trgovin itak že zadosti in konkurenca ostra.

Čim manj prostora pa je sedaj v ljubljanski okolici za legalno trgovino, se tem bolj širi ilegalna. Ljubljanska okolica je naravnost izhodišče za ilegalne krošnjarje in trgovske zastopnike vseh mogočih vrst. Dočim naši podeželski trgovci plačujejo vse mogoče državne in samoupravne davščine, pa ti krošnjarji ne plačujejo nikakih. To je velika krivica, ki se mora nehati!

Proti nepostavnemu trgovanju delajo složno vse naše organizacije. Zbornica za TOI je lani večkrat odločno nastopila v zaščito trgovcev in proti nelegalni trgovini in tudi dosegla, da je izdala banska uprava okrajnim načelstvom stroga navodila, kako naj postopajo proti nelegalni trgovini. Žal pa se navodila banske uprave ne upoštevajo tako, kakor bi se morala. Za pobijanje krošnjarstva je nujno potrebno, da tudi orožništvo odločno nastopi proti nedovoljnemu krošnjarstvu.

Glede zapiranja in odpiranja trgovin velja še vedno stara uredba. Zeleti je, da bi se v vseh večjih krajih vsi naši člani ravnali po enotnem redu.

Glede strokovnega nadaljevalnega šolstva je omeniti, da obiskujejo učenci šole v Št. Vidu, Vrhniki,

se, če ne bi imeli »Trgovskega lista«. Zato je naša sveta dolžnost, da ga podpiramo ter smo vsi njegovi naročniki vsaj na tedensko številko, ki velja le 1 din na teden ali 50 din na leto.

Smu pred vsedravnim trgovskim kongresom v Ljubljani. To bo velika manifestacija našega stanu v Ljubljani, ko bo zbranih približno 5.000 trgovcev iz naše države in več sto Bolgarov. Kongres naj bo viden izraz naše stanovske zavednosti in odločnosti, zato vas že danes opozarjam na polnoštevilno udeležbo.

Zahvaljujem se Zbornici za podporo, ki nam jo je nudila v preteklem letu, zlasti našemu dolgoletnemu prijatelju referentu tajniku g. dr. Plessu, Zvezi trgovskih združenj, kr. banski upravi in sreskemu načelstvu, ki so nas v naših stremljenjih podpirali.

Z odobravanjem je sprejel občni zbor poročilo predsednika Logaria.

V imenu Zbornice za TOI je nato pozdravil občni zbor predsednik trgovskega odseka Albin Smrkolj. Naglasil je, da Zbornica vedno z vso pozornostjo upošteva vse zahteve in potrebe podeželskega trgovca in da skuša, kjer je le mogoče, braniti njegove interese. Tudi v bodoče bo Zbornica vedno krepko ob strani podeželskega trgovca, zlasti malega, ki naj ima zato tudi v Zbornico polno zaupanje. Zeli občnemu zboru čim večji uspeh.

V imenu Zveze trg. združenj je pozdravil občni zbor njen predsednik Stane Vidmar. Poročal je obširneje o zadnji seji Centralnega predstavništva ter o sprejemu deputacije beogradskega trgovstva pri predsedniku vlade dr. Stojadinoviču. Obširno je poročal tudi o pripravah za ljubljanski vsedravnim trgovskim kongres. Njegova izvajanja so sprejeli zborovalci z iskrenim odobravanjem.

Sledilo je

in Devici Mariji v. Polju, da pa se zaradi velikih stroškov ni posrečila ustanovitev strokovne šole v Borovnici.

Lani smo dobili nov zakon o zadrugah, ki trgovcev ni zadovoljil. Privilegiji zadrug so ostali, a tudi ni poskrbljeno za pravo in učinkovito kontrolo, da zadruge ne bodo prodajale blaga tudi nečlanom.

Nato je tajnik na kratko poročal o predlagani noveli obrtnega zakona ter nato poročal o soc. zavarovanju trgovcev. Poudaril je, da morejo biti trgovci samo za zavarovanje, ki bo popolnoma avtonomno, ki ga bo vodila naša zveza.

Lansko leto smo dobili več uredb v korist delavstva in nameščencev. Lepo je, če se misli na zboljšanje položaja delavca, toda tudi na trgovce, zlasti na male trgovce na deželi, se je treba spomniti! Trgovstvo spoznava, da si bo moralo pomagati samo in zato je bil na zadnjem občnem zboru ljubljanskega združenja s toplim odobravanjem sprejet predlog, da se ustanovi poseben sklad za zgraditev zavetišča za onemogle trgovce.

Glede davkov je tajnik Šmuc sporočil, da je uprava predlagala Zbornici, da bi se v finančnem zakonu omilile nekatere taksne trdote in znižale preobčutne kazni. Predlagali smo nadalje, da bi se mali trgovci oprostil dolžnosti vlaganja davčnih napovedi, ter predlagali, da se osnovna pridobina zniža od 10 na 8 odstotkov. Zahtevali smo nadalje, da se taksa na dobavne knjižice zniža od 10 na 5 din in da se na knjižice lahko dobavlja blago tudi obrtnikom.

Dosegli smo, kakor nam je sporočila Zbornica, da se občasni pregledi meril opravljajo v bodoče le na državne stroške.

Končno je omenil, da je tudi okoliško trgovstvo z velikimi simpatijami in tudi z aktivnim sodelovanjem spremljalo borbo trgovstva proti tujim veleblagovnicam.

Glede spremembe voznega reda je združenje vse predloge članstva predložilo Zbornici, ki je te predloge zagovarjala na anketi pri direkciji drž. železnic.

Z odobravanjem je sprejel občni zbor to poročilo.

Blagajniško poročilo je nato podal blagajnik g. Rant. Združenje je imelo din 87.189 dohodkov in

prav toliko izdatkov. Premoženje združenja je naraslo na 44.362 dinarjev.

G. Rant je poročal tudi o novem proračunu, ki izkazuje 38.000 din potrebščin in 15.000 din primanjkljaja. Ta se bo kriil z doklado, ki ostane stara.

V imenu pregledovalcev računov je poročal g. Gartroža, ki je naglasil, da je nadzorni odbor pregledal vse knjige, našel vse v najlepšem redu in predlaga zato upravi absolutorij. Ta je bil tudi soglasno sprejet, kakor tudi novi proračun.

Ker je bil s tem dnevni red izvrhan, je zaključil predsednik Logar občni zbor in se zahvalil vsem za udeležbo.

Poslovne knjižice pomožnega osebja

Predpis ministra za trg. in industrijo

Trg. minister je izdal v smislu § 307. obrtnega zakona naslednji predpis:

1. Dolžnost, priskrbeti poslovne knjižice po § 307. zakona o obrtih je odvisna od tega, v kakšnem obratu in v kakšnem svojstvu v tem obratu je pomožno osebje zaposleno.

2. Poslovno knjižico morajo imeti:

a) v trgovinskih obratih, združnih prodajalnicah, prodajalnicah rokodelskih in industrijskih obratov;

pomočniki, ki so zaposleni v obratih neposredno pri prodajanju blaga, nameščenci, katerim je poverjeno ravnanje z blagajno v obratih za nadrobno prodajo, in trgovinski potniki, in sicer ne glede na to, ali je to osebje v teh obratih bilo na učenju, ali je učno dobo dovršilo ali pa je bilo zaposleno kot pomočnik, najsi vobče ni bilo učenec (vajenec);

b) v gostinskih obratih: pomočniki, ki so zaposleni pri neposredni strežbi gostov, v kuhinji ali v oskrbovanju blagajne;

c) v obratih po členu 7. pravilnika o postopku pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov z dne 2. junija 1932., št. 12.632/u, ki imajo značaj proizvodnega obrta in niso naštetih v § 23. zakona o obrtih kot rokodelski obrti:

osebe, ki so dovršile učno dobo, kakor tudi osebe, ki so brez učenja zaposlene kot pomočniki;

č) v rokodelskih obratih, delavnicah proizvodnih obrtnih zadrug in rokodelskih delavnicah industrijskih podjetij;

rokodelski pomočniki, ki so dovršili učno dobo v svojem obrtu in opravili pomočniški izpit iz tega obrta, vsi, ki so postali pomočniki po odstavku 3. § 451. zakona o obrtih ne glede na to, ali so opravili pomočniški izpit;

d) v rokodelskih obratih, ki se opravljajo na tvorniški način: vsi delavci, ki so dovršili učno dobo v tej obrtni stroki pri podjetju, kjer se opravljajo rokodelska dela na tvorniški način, ali v kakem drugem rokodelskem obratu in so opravili pomočniški izpit iz tega obrta, vsi, ki so postali pomočniki po odstavku 2. § 451. zakona o obrtih.

3. Poslovno knjižico po § 307. zakona o obrtih ne morejo imeti:

a) osebe, ki opravljajo v obratih, naštetih v točki 2., podrejene posle, kakor n. pr. sluge, strežaji, vratarji, pazniki, snažilci, kočijaži itd.;

b) osebe, ki opravljajo rokodelska dela v rokodelskih obratih, v rokodelskih delavnicah industrijskih podjetij ali v rokodelskih obratih, ki se opravljajo na tvorniški način, če se tega obrta niso izučile ali niso opravile pomočniškega izpita, osebe, ki opravljajo v teh obratih nestrokovna ali ročna dela, nekvalificirani delavci pri drugih tvorniških in pri gradbenih podjetjih;

c) osebe, ki opravljajo v obratih,

navedenih pod točko 2., pisarniške ali višje tehnične posle.

Namesto poslovne knjižice morajo vse osebe, navedene pod točko, imeti delavsko legitimacijo, kolikor je ta legitimacija predpisana v § 120. zakona o zaščiti delavcev.

4. Poslovne knjižice izdajajo:

a) prisilne združbe trgovcev in obrtnikov, kakor pač obrati kam spadajo;

vsem tistim pomočnikom, ki so zaposleni v trgovinskih obratih in v rokodelskih obratih, osebam, ki so zaposlene v obratih, navedenih pod točko 2., črko c), tega navodila, v delavnicah proizvodnih obrtnih zadrug, v prodajalnicah gospodarskih zadrug, katere spadajo po odstavku 3. § 1. zakona o obrtih pod zakon o obrtih;

b) mestna poglavarstva ali občinske uprave;

osebam, ki so zaposlene v združnih prodajalnicah, v prodajalnicah rokodelskih obratov in v prodajalnicah industrijskih podjetij, v prodajalnicah zadrug, ki ne spadajo pod zakon o obrtih, v rokodelskih delavnicah industrijskih podjetij, v delavnicah, v katerih se opravljajo rokodelska dela na tvorniški način.

Dohodki državnih trošarin

Po »Statističnem letniku« so se gibal dohodki države od trošarin v l. 1930 do 1936 takole (vse številke v milijonih din):

	1930	1935	1936
kava	36,6	54,6	56,9
sladkor	486,5	542,4	542,4
kvas	10,0	18,0	18,16
špirit	100,4	4,8	9,2
pivo	39,5	19,4	20,2
vino, žganje	151,6	—	—
bencin	71,1	77,9	59,4
plinsko olje	—	22,8	30,2
električna razsvetljava	—	41,3	63,3
električni tok za pogon	—	6,2	11,1
žarnice	12,1	11,4	13,5

Iz teh številke se jasno vidi, kako mnogo je država izgubila zaradi opustitve trošarine na vino in žganje. Tudi izpadek na trošarinah na špirit je prav znaten. Zato se državni dohodki od trošarin kljub zvišanju nekaterih trošarin niso zvišali, temveč nazadovali. Tako je dobila država na trošarinah skupno milijona din

1. 1930	914,4
1. 1931	805,0
1. 1932	729,5
1. 1933	727,2
1. 1934	920,8
1. 1935	813,9
1. 1936	845,9

Konferenca industrije svile v Budapešti

Ta mesec se sestanejo zastopniki industrij svile iz Bolgarske, Romunije, Jugoslavije, Češkoslovaške in Madžarske v Budapešti, da določijo splošne smerice za proizvodnjo in kalkulacijo.

Denarstvo

Uradni tečajji za mesec marec 1938.

Finančni minister je predpisal za mesec marec naslednje uradne tečajje:

1 napoleon	din 298'50
1 zlatna turška lira	339'70
1 angleški funt	238'—
1 ameriški dolar	42'76
1 kanadski dolar	42'56
1 nemška marka	14'50
1 zlot	8'15
1 avstrijski šiling	8'40
1 belg	7'40
1 pengö	8'60
1 brazilski milreis	2'45
1 egiptovski funt	240'—
1 urugvajski pezoz	18'70
1 argentinski pezoz	12'35
1 čilski pezoz	1'30
1 turška papirnata lira	34'70
100 albanskih frankov	1415'—
100 francoskih frankov	155'—
100 švicarskih frankov	1000'—
100 italijanskih lir	226'—
100 nizozemskih gold.	2384'—
100 bolgarskih levov	45'—
100 romunskih lejv	32'—
100 danskih kron	95'—
100 švedskih kron	1100'—
100 norveških kron	1090'—
100 pezet	235'—
100 drahem	39'—
100 českoslov. kron	150'50
100 finskih mark	94'50
100 letonskih lat	808'—
100 iranskih (perz.) rialov	100'—

Tem tečajem je že prištet pribitek (»primc«).

Švica se otepa tujega kapitala

Švicarska trgovinska zbornica na Dunaju poroča, da je švicarski denarni trg že nekaj mesecev vedno bolj likviden. Čeprav je švicarska narodna banka že v začetku novembra 1937 sklenila z zasebnimi bankami dogovor, da se tuji kratkoročni kapitali ne bodo več obrestovali, je kljub temu narasla zlata in devizna podloga banke za več ko 200 milijonov zlatih frankov. Dogovor z bankami se je torej izkazal kot premalo učinkovit. Zato že mislijo švicarske oblasti na to, kako bi z novimi ukrepi naval iz tujine pobeglega kapitala ustavile. Danes ima švicarska narodna banka že tako veliko zlato in devizno podlogo, da pride na vsakega prebivalca Švice 1000 zlatih frankov. Celotno v Združenih drž. Sev. Amerike pride na vsakega prebivalca samo 500 zlatih frankov. Švicarske oblasti nikakor nočejo še nadalje prevzemati rizika, ki je zvezan s tako veliko zlato podlogo. Kakšne ukrepe bo izdala Švica proti tujemu kapitalu, še ni znano, splošno pa se misli, da se bo ves tuj kapital obdačil. V ta namen se že izdeluje statistika vsega tujega kapitala. Na odločujočih mestih cenijo tuj kapital, ki se danes nahaja v Švici, skupno na najmanj pet milijard švicarskih frankov.

»Jugoslovenski Lloyd« je objavil članek, v katerem odločno nastopa proti načinu, kakor agitirajo nekateri zastopniki Poštna hranilnica za ta zavod. Govore namreč ljudem, da je Poštna hranilnica kot državni zavod absolutno varna. Ljudje potem razumejo takšna zagotavljanja tako, kakor da bi bili drugi zavodi manj varni. To je popolnoma nedopustno. Zasebni denarni zavodi opravljajo naloge, ki jih državni ne morejo. Zato pa tudi ne gre, da jim Poštna hranilnica konkurira na takšen način. Ne glede na to, pa je za privilegirani državni zavod, ki uživa vse polno ugodnosti, tak način agitacije v nasprotju z njegovim ugledom.

Narodna banka je znatno povečala svojo zalogo državnih vrednostnih papirjev. V l. 1936. je znašala nominalna vrednost vseh drž. vrednostnih papirjev pri Narodni banki 337,4 l. 1937. že 447,9 milijona din in se je v l. 1937. povečala torej za 110,5 milijona ali za 29,1%. Po borzni vrednosti pa se je njena zaloga še znatno bolj povečala.

Na beograjski borzi so se tečajji ustabilili ter notira vojna škoda 454 do 455, 7% stabilizacijsko 97, Seligman 100, 7% Blaire 89—90'50, dal. agrarji 88'75—89'50, begluške 90—90'50. — Na curiški borzi je Dunaj ostal na 73'75.

V januarju so se vloge v velikih nemških bankah dvignile od 635

na 681, menični portfelj pa se je znižal od 2.690 na 2.436. dolžinski od 3.076 na 5.058 in upniški od 6.142 na 5.865 milijonov RM.

Nemški zasebni dolgovi tujini so se zmanjšali v l. 1930. do 1937. za 16 na 11 milijard mark. Dolgovi so se znatno zmanjšali zaradi deval-

vacije tujih valut. Dejansko pa je Nemčija v tem času odplačala za približno 10 milijard mark tujih dolgov.

Naše trgovinske pogodbe s Češkoslovaško

V kratkem se sestane Gospodarski svet Male antante v Bukarešti, na katerem se bo tudi določil načrt za zamenjavo blaga s Češkoslovaško v l. 1938. Ob tej priliki je objavil »Privredni bilten« kratak retrospektivni pregled naših trgovinskih pogodb s Češkoslovaško. Po njem objavljamo tudi mi ta pregled:

Neposredno po vojni so bili urejeni trgovinski odnosi med Jugoslavijo in Češkoslovaško na bazi tako imenovanih kompenzacijskih in kontingentnih pogodb z dne 30. marca 1919 in 18. oktobra 1920. Jedro teh pogodb je bilo v vzajemni odobritvi liste izvoznih predmetov kakor tudi njihovih posameznih kvot. Problem trgovinskih odnosov je bila takrat v tem, da se zagotovi uvoz, ne pa izvoz. Prva pogodba običnega značaja je bila podpisana dne 18. oktobra 1920. Sloni na klavzuli največje ugodnosti ter svobodi medsebojnega prometa z rezervo glede prepovedi in avtonomnega zvišanja carin, na kar so si pogodbenice stranke izgovorile pravico. Ta pogodba je veljala do 15. novembra 1929, ko je stopila v veljavo pogodba o trgovini in plovbi, ki velja še danes.

1. Pogodba o trgovini in plovbi z dne 14. novembra 1928 je bila sklenjena v času bolj stabilnih gospodarskih razmer ter je urejala trgovinske odnose na bolj široki podlagi. Pogodba je v prvi vrsti predvidevala svoboden medsebojni promet državljanov, poslovnih ljudi in ladij ter je za ta promet jamčila največje ugodnosti. Kar se tiče blagovnega prometa, je bil ta urejen na načelu največje ugodnosti glede davščin in postopka. Pogodba je bila sklenjena na tri leta s tihim podaljšanjem in odpovednim rokom šestih mesecev. Ta pogodba je bila brez tarifnega dela ter je bila leta 1931. dopolnjena.

2. Dodatni sporazum k prejšnji pogodbi z dne 31. marca 1931 vsebuje znižanje in konsolidacijo carin za določene predmete, in sicer v našo korist za sveže češplje, pekmeh, zdravilne rastline, sveže grozdje, sveža jabolka, zaklano perutnino, svinje, salamo itd.; za suhe češplje nepakirane v paketih po 50 kg, za suha jabolka in suhe hruške ko tudi za hrastov ekstrakt je bila carina odpravljena. Vezane pa so bile carine na pivo, lanene tkanine, porcelan, keramiko in stekleno posodo itd.

Temu sporazumu je bila nadalje dodana veterinarska konvencija, s katero se je uredil promet živine s stališča sanitarne policije. Nadalje pa so bile dogovorjene še nekatere posebne ugodnosti in pogoji uvoza v Češkoslovaško, in sicer za jugoslovansko pšenico, koruzo, veliko živino in drobnico in mesnate preščke.

3. Naš izvoz živine in živalskih proizvodov je bil kasneje predmet posebnih tehničnih dogovorov med Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine in češkoslovaškim kmetijskim ministrstvom. Ti dogovori so bili doseženi dne 1. novembra leta 1932., 14. julija 1933 in 15. marca 1934. Njih namen je bil, da določi način in pogoje za uvoz svinj, slanin in masti na bazi komisij-skih prodaj, da ugotove višine komisijarskih stroškov, da zajamčijo ingerenco našega urada za razdelitev živalskih kontingentov (najprej 40, kasneje 75 odstotkov), oziroma da nam zajamčijo svobodno izbero komisionarjev ter da odpravijo gremialne takse ter uredi vprašanje sindikalnih taks, ki so bile v Češkoslovaški v veljavi.

4. Gospodarski svet Male antante, ki je bil ustanovljen na pod-

lagi čl. 7. pakta o Mali antanti dne 30. maja 1933 je sprejel dolžnost, da prouči in uredi gospodarske odnose med državami Male antante. Gospodarski svet določa tudi ukrepe za pospeševanje medsebojnih odnosov. V ta namen sestavi vsako leto načrt zamenjave blaga, in sicer na svojem pomladanskem sestanku, ki velja potem za vse leto. Prvi takšen načrt je bil izdelan na prvem zasedanju Gospodarskega sveta v Pragi dne 19. januarja 1934 ter je služil kot podlaga za vsak kasnejši načrt, da so vsi kasnejši dejansko samo revizija prvega.

Načrt zamenjave vsebuje koncepcije, ki nam jih daje Češkoslovaška glede uvoznih kontingentov v zvezi z načinom, pogoji in posebnimi ugodnostmi njih izkoriščanja, in sicer za nas tipične predmete kakor so to: žitarice, sveže sadje, povrtnina, živina in živalski proizvodi, ribe, vino itd. Vsi ti predmeti so razdeljeni na štiri skupine, in sicer po tem, če so predmet monopola, če so podvrženi režimu živalskega sindikata, če se uporablja zanje režim uvoznih dovolitev ali pa so v skupini svobodnega uvoza. Plan zamenjave s Češkoslovaško je posebno važen, ker vsebuje večino naših izvoznih predmetov, katerih uvoz se brez posebne pogodbe ne bi mogel uspešno razvijati zlasti zaradi tam veljavnega uvoznega režima.

5. Z zamenjavo not z dne 10. novembra 1936 so bile znižane nekatere naše carine na uvoz češkoslovaških proizvodov (tako na pivo, pleteno in mrežasto blago, klobuke v obliki zvona, nekatere železne izdelke, žarnice, pluge in drugo).

6. Plačilni sporazum je bil med obema državama sukcesivno urejen v letih 1932. do 1937. na bazi kliringa.

a. S klirinškim sporazumom, ki je bil sklenjen med obema vlada-ma 8. junija in ki je stopil v veljavo dne 22. junija 1932, so bila urejena plačila iz trgovinskega prometa na podlagi tako imenovane uradnega kliringa, to je vplačil na zbiralna računa pri Deželni banki v Pragi in Narodni banki v Beogradu na ime plačil za uvoženo blago. Kot obračunska valuta se je določila češkoslovaška krona, a je bil tudi določen tečaj spremeni-valnega tečaja za dinarje v krono.

b) Ta klirinški sporazum je bil v veljavi do 1. maja 1936, ko je stopil v veljavo novi klirinški sporazum, sklenjen 17. aprila 1937 med obema emisij-skima bankama. Obračun vzajemnih terjatev in dolgov po klirinškem računu se vrši na bazi svobodnega tečaja dinarskih oziroma kronskih deviz v Curihu. V primeri večjih oscilacij je določeno naknadno urejevanje obračunavanja.

Sedanje stanje

Kot podlaga za urejevanje običnih trgovinskih odnosov služi pogodba o trgovini in plovbi, ki je v veljavi od 15. novembra 1929.

a) carinski režim in sanitarni-veterinarski predpisi, določeni z dodatnim sporazumom k osnovni pogodbi z dne 30. marca 1931 ter zamenjavo not z dne 10. novembra 1936.

b) uvozni kontingenti, ki danes veljajo za naše predmete, temelje na protokolih dodatnega sporazuma z dne 30. marca 1931 s spremembami in dopolnitvami, ki so vsebovane v zadnjem načrtu zamenjave iz marca 1937 (sklenjen v Dubrovniku). Za živino veljajo posebni tehnični sporazumi o načinu in pogojih izkoriščanja kon-

tingentov, od katerih je v rabi zadnji sporazum z dne 15. marca 1934.

c) plačilni sporazum, določen s klirinškim sporazumom z dne 17. aprila 1937 in ki je prišel v veljavo 1. maja 1937.

Bilanca naše dosejanje zamenjave s Češkoslovaško

Skupna bilanca naše trgovine s Češkoslovaško izkazuje velika pa-

Fr. Zelenik:

Častipolno & drugovi

Ali poznate to firmo? Nak, s to firmo pa nismo v zvezi, mi poročete. Pa bi jo vendar morali poznati, saj imate vsak dan že iz navade opravka z njo. Ni sicer kakšna slabo plačujoča odjemalka, niti ni dobaviteljica ali kakšna agenturna firma, ali je vsepovsod vpeljana, vsi smo njeni klijenti in vsi se ji klanjamo.

Da vas ne bo mučila radovednost, bom takoj povedal, kje je ta firma etablirana. Ta firma ima svoje obratovališče v trgovski korespondenci. Oglejmo si jo pobliže, pa jo vsi spoznate, da je stara znanka ali kljub svoji starosti vas mika in ste zaljubljeni v njo.

Pri neki tvrdki je stopil v službo nov korespondent, ki je vsako pismo na odjemalca zaključil »z odličnim spoštovanjem«, vsako pismo na dobavitelja pa »s spoštovanjem«. Šefu je padlo to v oči, pa je čez nekaj časa vprašal svojega novega sodruka, zakaj uporablja trajno eno in isto obliko v pismih na odjemalce in drugo obliko v pismih na dobavitelje. Korespondent je odgovoril, da je bilo tako v navadi v njegovi prejšnji službi. Trgovec mora biti proti odjemalcem bolj vljuden kot proti dobaviteljem. Neki trgovec je imel tri oblike zaključkov: »S spoštovanjem«, »z vsem spoštovanjem« in »z odličnim spoštovanjem«. Te je moral postavljati korespondent po kakovosti odjemalca. Veliki odjemalec je bil deležen odličnega spoštovanja, manjši vsega spoštovanja in mali je moral biti zadovoljen samo s spoštovanjem. Vsi dobavitelji brez izjeme so dobivali samo spoštovanje.

Ti pozdravni repiči v trgovskih pismih bi naj izražali čut spoštovanja, katerega ima trgovec do svojih odjemalcev itd. To so ostanki prejšnjih časov, ko so bila trgovska pisma vse drugače pisana kot danes in ko so se v njih kar cedili vljudnostni izrazi. Vsi imamo občutek, da so taki priveski v trgovskih pismih popolnoma nepotrebni, ali uporabljamo jih iz gole navade. Ali bi ne bilo pametno, da odstranimo take repke iz svojih pisem, ker ti repki nimajo nobenega pomena? Prve čase se bo komu dozevalo čudno, če ne bode videl »odličnega spoštovanja«, a v kratkem se bo privadil in se bo potem smejal tistim priveskom. Spočetka bo šlo bolj težko, ali šlo bo, kakor je že marsikaj šlo v trgovskem življenju. Pomislite samo, koliko boja je bilo potrebno proti tistim fakturnim knjigam, kakšen odpor je vladal proti naročilnim listom, proti pisalnemu stroju itd. Odpraviti se bodo dale razne formelce v trgovskih pismih, saj je trgovstvo prehitel celo birokratizem, ki je že pred dolgo časa odpravil razne vljudnostne in druge floskule. Na pismih velikih nemških firm sem videl natiskano: »Wir bitten die Höflichkeitsformeln wegzulassen!«

Sivo. Samo v letih 1933, 1934 in 1935 smo imeli aktivno bilanco. Od leta 1920. dalje je bil saldo naše trgovine s Češkoslovaško (v milijonih din) naslednji:

leta 1920	— 254	leta 1929	— 903
leta 1921	— 742	leta 1930	— 669
leta 1922	— 979	leta 1931	— 129
leta 1923	— 909	leta 1932	— 44
leta 1924	— 706	leta 1933	+ 17
leta 1925	— 725	leta 1934	+ 20
leta 1926	— 488	leta 1935	+ 23
leta 1927	— 613	leta 1936	— 86
leta 1928	— 823	leta 1937	— 70

Skupen višek češkoslovaškega uvoza nad našim izvozom je znašal 8.139 milijonov din, dočim je skupni višek našega izvoza nad češkoslovaškim uvozom znašal le 60 milijonov din, da smo bili v letih 1920 do 1937 skupno v trgovinski bilanci s Češkoslovaško pasivni za 8'08 milijarde din.

Kdor nikakor ne more zaključiti pisma brez kakega repka, ta naj za enkrat pozdravi ali se priporoči. Ščasoma bodo odpadli vsi nesmiselni konci, kakor so odpadli že razni nepotrebni začetki in uvodi v pismih.

Dodajem še nekaj. Razne konce pisem zdrava narava še prenese, ali tistih cenjenih ali spoštovanih pisem pa ne. Cenimo gosta ali prijatelja, tisto krpo papirja pa...

Naj še kdo drugi v tej zadevi kaj pove.

Novi načrti šipada

Na zasedanju banskega sveta vrbaske banovine v Banji Luki je svetnik Ljubiša Popović govoril tudi o stanju šipadove stružnice v njegovem srezu. V Dobrljnu je stružnica pred štirimi leti zaposlovala 1000 delavcev, a je zaradi pomanjkanja oblega jelovega lesa morala obratovanje ustaviti. Šele na uspešne intervencije je stružnica prešla na obdelavo hrastovine in drugega trdega lesa ter tako preprečila socialno katastrofo vsega okraja.

Zdaj se je pokazala nova možnost za razširitev te industrije, za kar se posebno trudi bivši minister dr. Ulmanky. Po njegovem načrtu bi podjetje prešlo na izdelavo furnirja in morda tudi še na izdelavo tanina. Nedavno je pričela obratovati majhna tovarna parketnih desčic. Z razširitvijo obrata bi se zagotovila lesnemu delavstvu redna zaposlitev.

Dobave - licitacije

Direkcija drž. rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 18. marca ponudbe za dobavo pisalnega stroja.

Direkcija šum v Sarajevu sprejema do 21. marca ponudbe za prodajo brestovega lesa iz področja šumske uprave v Ilci.

Obče odelene direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do dne 7. marca ponudbe za dobavo azbestnega materiala, gradbeno odelenje pa do dne 8. marca za dobavo zapornice za cestni prelaz na verižni poteg.

LICITACIJE

Razpisane so te ofertne licitacije za dobavo mesa po garnizijah za potrebe vojaštva: in sicer: dne 5. marca v Ljubljani, slov. Bistrici in Murski Soboti; dne 7. marca v Mariboru, Bohinjski Beli in Dolnji Lendavi in dne 9. marca v Ptuj, Novem mestu in Mojstrani.

Dne 7. marca bo pri ekonomskem odeljenju gen. direkcije drž. železnic v Beogradu licitacija za dobavo 35.000 kg repičnega olja in dne 9. marca za dobavo raznega železa.

Dne 9. marca bo v intendaturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za oddajo čiščenja dimnikov v ljubljanski garniziji.

Dne 10. marca bo pri Dravski radionici v Ljubljani licitacija za dobavo raznega železnega materiala.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

† Peter Kosler

V četrtek je umrl v Ljubljani posestnik in tovarnar Peter Kosler v visoki starosti 80 let. Pokojnik je bil znan gospodarski človek ter si pridobil zlasti velikih zaslug za razvoj pivovarstva...

Doma in po svetu

V podrobni proračunski razpravi skupščine je vladalo posebno zanimanje za ekspoze notranjega ministra, ker se itak v proračunski razpravi največ govori o notranje-političnih vprašanjih. Ekspoze, ki ga je podal notranji minister dr. Korošec, je bil zelo obširen in v pomembnem izklopu naslednje:
Uvodoma je min. dr. Korošec konstatiral, da se je upravni aparat zelo izpopolnil. Izdala se je cela vrsta novih uredb in pravilnikov ter se je uprava znatno zboljšala...

no imeti svoje shode. Dovolj smo močni, da moremo svojim nasprotnikom pustiti svobodo.
Glede narodnih manjšin je izjavil dr. Korošec, da uživajo te vse pravice in da so vsi državljani Jugoslavije popolnoma enakopravni. Državljanstva zvestoba se ne deli na večino in manjšino. Komunistična propaganda je sicer pustila, vendar pa bo vlada na njo vedno pozorna...

Stanje kliringov
Kakor objavlja Narodna banka, se je stanje naših kliringov dne 28. februarja v primeri s stanjem dne 22. febr. spreminilo takole:

Italija (novi) din 644 + 13-23
Poljska din 138 - 0-14
Bolgarska (turiz.) din 04 nespem.

navi). Prodane so bile le neznatne količine. Naša mašt je dražja od madžarske za 15 stotink.
Povpraševanje po nosljeni slanini je bilo nekoliko zivahniješe. Za Prago je bilo disponiranih te dni iz naše države 10.000 kg masti in 18.000 kg slanine po dosedanjih cenah.

Tržna poročila
Zavoda za pospeševanje zun. trgovine

Bilten z dne 3. marca 1938.
Zitarice
Položaj na domačem pšeničnem trgu je nespremenjen. Ponudba je zelo majhna, povprašujejo po blagu le mlinci in vojaški dobavitelji. Izvozna pariteta proti Liverpoolu 126, proti Rotterdamu 131, za efektivno blago 139 din.
Na tujih trgih tudi brez sprememb. Značilne so velike razlike za termine nove žetve, kar kaže na to, da pričakujejo nazadovanje cen.

Tržišče s semeni
(Cene se razumejo za 1 kg, franko Ljubljana.)
Črna detelja je imela pri nas izredno slabo letino in če ne bi bilo ostankov iz prejšnje sezone, bi jo morali letos uvažati. Na nerazumljiv način pa vlada pri posestnikih večjih zalog nervoja, zбоg česar se prodaja plombirano blago po dinarjev 13—, to je niže kakor lansko leto, dasi je še meseca decembra vladalo splošno prepričanje, da cena ne bo izpod din 15—.

Delniška družba pivovarne Union v Ljubljani
javlja žalostno vest, da je preminul njen dolgoletni upravni svetnik, gospod
PETER KOSLER
Blagemu pokojniku, ki si je pridobil za procvit našega podjetja nevenljivih zaslug, ohranimo trajno hvaležen in časten spomin.
LJUBLJANA, dne 3. marca 1938.

Grahorica poletna je imela do bro žetev, zrnje je precej težko in lepo. Cena čiste, po žužku ne napadene grahorice je din 2'25.

Semenski oves: Lepo blago je redko. Oves s tanko lusko, trieran notira din 2'50.

Ajda siva je obrodila vsepovsod prav slabo. Zaradi pomanjkanja so jo nagnali visoko že mlinarji, ko pa pride čas setve, za kar se zahteva tudi lepše zrnje, bo najbrže še primerno dražja. Danes je cena semenskemu blagu od din 2'75 do din 3'—.

Fižol: Pridetek je bil bogat, blago pa je bilo zaradi moče in poležanja zelo nagnito in rjav. Treba je bilo ves fižol na mizi izbrati, da je bil sposoben za kupčijo. Kljub temu velikemu delu pa mu je ostala cena nizka in ker so države, ki pridejo za uvoz v poštev, fižol kontingentirale, tudi pri nizki ceni ni mogoče blaga razpečati.

Grah: Pred leti smo grah za seme samo uvažali. Ker ga pa zadnja leta sami razmnožujemo, mu je cena danes dokaj nizka in notira n. pr. zeleni rani ekspres dinarjev 4'50, »Avtomobil« 7'—, »Sarcelles« din 7'—.

Leča velikozrnata je imela obilno žetev in se nudi danes po kvaliteti od din 3'25 do 4'50.

Čebulčka, čebuli in čebulnemu semenu je deževno vreme občutno škodovalo in se to vidi najbolj v cenah. Rumena čebulčka v Sloveniji danes od producenta ni mogoče dobiti izpod din 7'— do 8'—.

Prav tako tudi ne v Bosni, kjer se čebulčka največ pridelava. Nekaj nižjo ceno ima srbski čebulček, to je din 6'—, toda ta vrsta pri nas ni toliko priljubljena.

Lesne cene na ljubljanski borzi

dne 3. marca 1938.

Tendenca: mlačna

Franko vagon
nakl. postaja
za m²
od do

Smreka, jelka: din din

Hlodi I., II., monte . . . 145'— 175'—
Brzojavni drogovi . . . 155'— 175'—

Bordonali merkantilni	170'—	195'—
Eilerji do 5/6'	175'—	200'—
Tramij ostalih dimenzij	170'—	190'—
Skorele, kouične, od 16 cm naprej . . .	360'—	410'—
Skorele, paralelne, od 16 cm naprej . . .	420'—	470'—
Skorele, podmerne, od 10—15 cm . . .	300'—	330'—
Deske-plohi, kon., od 18 cm naprej . . .	315'—	355'—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej . . .	365'—	395'—
Brusni les za celulozo	130'—	150'—
Kratice, za 100 kg . .	55'—	75'—

Buker:

Hlodi od 30 cm naprej, I., II.	110'—	140'—
Hlodi za furnir, čisti, od 40 cm naprej . .	200'—	230'—
Deske-plohi, naravn, neobrobjeni, monte	270'—	320'—
Deske-plohi, naravn, ostrorobi, I., II. . .	420'—	480'—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte	320'—	360'—
Deske-plohi, paricni, ostrorobi, I., II. . .	585'—	715'—

Hrast:

Hlodi I., II., premera od 30 cm naprej . .	250'—	350'—
Bordonali	820'—	920'—
Deske-ploh., boules .	900'—	1000'—
Deske-plohi, neobrobjeni, I. in II. . .	750'—	850'—
Frizi I., širine 5, 6 in 7 cm	800'—	850'—
Frizi I., širine od 8 cm do 12 cm naprej . .	855'—	945'—

Oreh:

Plohi, neparjeni, neobrobjeni I., II.	810'—	910'—
Plohi, parjeni, neobrobjeni I., II.	945'—	1045'—

Brest:

Plohi neobrobjeni I., II.	450'—	550'—
-----------------------------------	-------	-------

Javor:

Plohi neobrobjeni I., II.	520'—	600'—
-----------------------------------	-------	-------

Jesen:

Plohi neobrobjeni I., II.	720'—	850'—
-----------------------------------	-------	-------

Lipa:

Plohi neobrobjeni I., II.	480'—	580'—
-----------------------------------	-------	-------

Parkeč		
hrastovi, za m ²	60'—	68'—
bukovi, za m ²	40'—	45'—
Železn. pragi 2'60 m 14x24		
hrastovi, za 1 komad . .	38'—	44'—
bukovi, za 1 komad . . .	24'—	27'—
Drva		
bukova, za 100 kg	13'—	14'—
hrastova, za 100 kg . . .	11'—	12'—
Oglje		
bukovo, za 100 kg	45'—	55'—
canella, za 100 kg	50'—	60'—

Povpraševanja:
Išče se večja količina desk tombante, prizmirano blago, v dimenzijah: 5/8" in 7/8" debeline, 9" x medijo, 13" dolžine, od 4" naprej medija, 6" širine.

Večje količine madrijevov v predpisanih dimenzijah.

I/IIa hrastovi frizi, v debelini 25 mm, v širinah 5, 6, 7, 8, 9, 10 cm, v dolžinah od 25 do 95 cm in od 1 m dalje.

Parjena, ostrorobo paralelne rezana bukovina I. in II. kvalitete.

Javorjeve neobrobjene deske I. in II. kakovosti, 18 mm debeline.

Neobrobjeni lipovi plohi I. in II. Hrastovi boulesi.

Brestovi boulesi in neobrobjeni plohi.

Tržne cene na mariborskem trgu

Zelenjava: krompir 0'75 do 1 za kg (merica 5 do 6 din), čebula 3 do 4, česen 5 do 8, kisló zelje 5 din kg, kislá repa 2, karfijola komad 2 do 10, glavna solata komad 2, dalmatinska solata kg 8 do 10 din, radič kg 10 do 12 din. Sadje: jabolka kg 3 do 7, hruške

5. suhe slive 10 do 14, celi orehi 6, luščeni orehi 20 din.
Žita: pšenica liter 1'75 do 2, rž 1'75 do 2, ječmen 1'50 do 1'75, koruza 1'25 do 1'50, oves 1 do 1'25, prosno pšeno 3 do 4, ajdovo pšeno 4 do 5, fižol 1'50 do 2'50.
Mlečni izdelki: smetana liter 10 din, mleko 1'50 do 2, surovo maslo kg 24, čajno maslo 28 do 32, domači sir 8 do 10, jajca komad 0'50 do 0'75, kuhano maslo kg 28 din.
Perutnina: kokoši komad 20 do 25, par piščancev 28 do 65, gosi komad 40 do 45, purani 40 do 65, race 10 do 25, domači zajci 8 do 20 din.

Sejmi

6. marca: pri Sv. Petru pod Svetimi gorami.
7. marca: v Novem mestu, Ormožu, Veržeju, Murski Soboti.
8. marca: v Kamniku, na Rakeku, v Veliki Loki, Ljutomeru, Ormožu, Mariboru, Pilštanju, Dol. Lendavi.
9. marca: v Celju, Ptuju, Trbovljah.
10. marca: v Skočijanju, Sodražici, na Dolu pri Hrastniku, v Raki, Starem logu, Kapelah pri Brežicah, pri Sv. Jurju na Taboru, v Turnišču.
11. marca: v Gradacu, Mariboru, Slov. Bistrici.
12. marca: na Turjaku, v Dol. Logateu, St. Rupertu, Drnovem, Radovljici, Slovenjem Gradcu.

DUNAJSKI VELESEJEM

OD 13. DO 19. MARCA 1938

Znaten popust na voznjah

Nobenega vizuma. — Z izkaznico velesejma in potnim listom v Avstrijo prost prehod na meji. — Madžarski tranzitni vizum se dobi proti predložiti velesejmske izkaznice na meji. — Znati popusti na jugoslovanskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju kakor tudi v zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst, kakor tudi velesejmske izkaznice (po din 50'—) se dobe pri

WIENER-MESSE A. G., WIEN VII

in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:
Avstrijski konzulat, Ljubljana, Tyrševa cesta 31,
Zveza za tujski promet v Sloveniji (Putnik), Tyrševa c. 1
in njeni filijalki:
v hotelu Miklič, nasproti glavnega kolodvora.

POSETITE

MEĐNARODNI SALON AVTOMOBILOV V BEOGRADU

OD 5. DO 15. MARCA 1938.

Pojasnila daje: Uprava Beogradskog Sajma, Beograd, Sajmište
Telefoni: 28-526, 28-802

Največja razstava avtomobilov v Jugoslaviji. — Sodelujejo vse svetovne tovarne z znamkami in modeli, ki dosedaj še niso bili zastopani v naši državi

Poštni predal 538

Ne pozabite na **poslovne knjige** kakršne nudi **KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE** V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II

SEMENA za polje in vrt **SEVER & KOMP. LJUBLJANA**

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1938
Začetek: 6. marca
60% popusta na nemških železnicah, znatni popusti v drugih državah.
Vsa pojasnila dajejo: Zvanični biro lajpečskog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33/L

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI
R. Z. Z. NEOM. Z.
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, v lastni palači
obrestuie hranilne vloge najugodnejie
Nove vloge vsak čas razpoložljive obrestuje po 4%, proti odpovedi po 5%

ZA POMLAD
DIVNE MODNE NOVOSTI za Vas in Vašo družinico ima pripravljene in pričakuje Vaš poset
MANUFAKTURA NOVAK
Ljubljana — Kongresni trg 15
pri nunski cerkvi
Solidne cene Kvalitetno blago

Brežicah, Celju, Trbovljah, pri Sv. Juriju pri Celju-trg.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 5. marca. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 17.00: Radijski orkester — 17.40: Obramba mest pred zračnimi napadi (Drago Arčon) — 18.00: Sornov šramel kvartet — 18.40: Pogovori s poslušalci — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: »Pepelnični panoptikum, ali: Deset resnic za vesele ljudi«. Pisan večer, besedilo Vinka Bitenca. Sodelujejo Fantje na vasi in člani rad. igr. družine — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja 6. marca. 8.00: Instrumentalni dueti: klavir in harmonij (gdč. Melita Gnjezda, g. D. Kaškarov) — 9.00: Napovedi, poročila — 9.15: Prenos iz franč. cerkve — 9.45: Postni govor (Fr. Kimovec) — 10.00: Plošče — 11.00: Otroška ura (gdč. Slavica Vencajzova) — 11.30: Radijski orkester — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 16.00: Kmečki trio — 17.00: Prenos IV. interkontinentalnega koncerta iz Avstralije — 17.30: Plošče — 18.00: Arnošt Adamič: Zankar — ljudska zvočna igra — Izvajajo člani rad. igr. družine pod vodstvom ing. I. Pengova — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Slovenska ura: a) Pevski zbor »Tabor«, b) Kmečki punti na Goriskem (g. Adolf Ivančič) — 20.30: Slovenski vokalni kvintet; vmes pevski nastop gdč. Štefanije Pavlovič — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Ponedeljek dne 7. marca. 12.00: Operetni odlomki (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Plošče — 14.00: Napovedi — 18.00: Zdravstvena ura: Krvavitve (g. dr. A. Breclj) — 18.20: Plošče — 18.40: Slov. narodno-kulturni problem (dr. Stanko Gogala) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Plošče — 20.30: Prenos iz Prage: Masarykov spominski večer (obletnica rojstnega dne) — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.



Frančiškanska ulica 3

Vse vrste manufakturnega blaga v veliki izbiri in nizkih cenah priporoča

Janko Češnik

Lingarjeva ulica št. 1

A. Šarabon LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe
Veletrgovina s specerijo
Veleprazarna za kavo
Mlini za dišave
Glavna zaloga rudniških vod

Brzojavni naslov: ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-68
Ustanovljeno leta 1886